

Dumitru Barbu

Doru Stoica

Dumitru Barbu

Doru Stoica

FOTBAL
Modele strategice în pregătirea tactică

Editura UNIVERSITARIA
Craiova, 2020

Referenți științifici:

Prof.univ.dr. Germina-Alina Cosma

Conf.univ.dr. Mihai Constantin Răzvan Barbu

Copyright © 2020 Editura Universitaria

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BARBU, DUMITRU

Fotbal : modele strategice în pregătirea tactică / Dumitru Barbu, Doru Stoica. - Craiova : Universitaria, 2020

ISBN 978-606-14-1667-7

I. Stoica, Doru

796

© 2020 by Editura Universitaria

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețelele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Prefață

La nivel național încă nu este clar concepută o strategie de dezvoltare a copiilor, juniorilor și seniorilor în jocul de fotbal. Lucrarea de față își propune să evidențieze anumite aspecte importante în această direcție. În acest scop, am reliefat componentele pe care se bazează dezvoltarea jucătorului de fotbal, un loc central ocupându-l antrenorul și sportivul, fără însă a neglija condițiile de ambianță în care se desfășoară activitatea.

Scopul lucrării noastre îl constituie ierarhizarea elementelor care stau la baza constituirii concepției de joc și pregătire, adaptată specificului jucătorului român de fotbal. Totodată, lucrarea prezintă fundamentele științifice care trebuie respectate pentru a obține o direcție coerentă de participare în antrenament și competiție, de la cel mai mic nivel de instruire sportivă, până la înalta performanță.

În cadrul modelului de abordare științifică și metodică, pentru fiecare stadiu de pregătire există metode și mijloace care vor face participarea sportivului mai atractivă, nefiind exclus din pregătire niciun aspect al jocului de fotbal total. Considerăm pregătirea mentală ca având importanță majoră în procesul de instruire, deoarece oferă sportivului motivația de participare în antrenament și competiție.

Respectarea direcțiilor generale stabilite în cercetarea din domeniul fotbalului de performanță va propulsa sportivul spre un nivel superior de pregătire și interpretare creativă a tuturor situațiilor intervenite în competițiile oficiale, lucrarea fiind un reper important pentru antrenorii de copii și juniori și nu numai.

În același timp punem accentul pe o instruire în care sportivii sunt bine pregătiți teoretic și metodic, cu o capacitate de înțelegere ridicată a informațiilor transmise de antrenor, de analiză și sinteză superioară de participare în condiții de adversitate. Lucrarea evidențiază esența construirii unui model, pe baza eșalonării metodice a instruirii, a dezvoltării înalte a jucătorului de fotbal de la vârsta de 5-6 ani până la trecerea la seniori.

Autorii

Introducere

Principala misiune a antrenorului este asigurarea dezvoltării sportivului prin sport, din punct de vedere cognitiv, social, psihologic, în acest fel oferindu-i-se o educație adecvată. Antrenorul-educator are cunoștințe solide despre metodica instruirii și caracteristicile jucătorilor săi. El trebuie să fie capabil să transmită mesajele sale, astfel încât să fie înțeles de către sportivii săi, iar comunicarea se va baza pe un feedback de calitate.

Participarea tuturor în fotbal, într-o formă sau alta, având la bază un sistem de valori elaborat, va face din acesta un fenomen social agreat de toți oamenii. Fotbalul poate fi un instrument util în transmiterea unor valori precum respectul, solidaritatea, sprijinul reciproc, dar și un mijloc facil prin care se realizează integrarea în societate etc. Așadar, misiunea antrenorului, prin vocația sa presupune împărtășire, dăruire, comunicare și interacțiune cu ceilalți.

Deoarece orice activitate are în vedere realizarea unei programări și planificări, devine evident că activitatea de pregătire, periodizarea în jocul de fotbal, va respecta aceleași principii.

Specific jocului de fotbal este caracterul creativ și de investigație prin transmiterea mingii pe diferite direcții și în diferite zone, dirijate de asemenea manieră încât să fie spre dezavantajul organizării și aglomerării zonei de apărare adverse.

Construcția jocului se realizează pentru reușita atacului combinativ, în dauna apărării, realizat în viteză de pasare și demarcare a jucătorilor, cu posibilitatea unor manevre și combinații la mijlocul terenului, în scopul destabilizării apărării adverse, al desfacerii ei pe spații largi pentru obținerea unor culoare de infiltrare a jucătorilor din atac. Toate acestea se realizează pentru a delecta publicul larg, spectatorii și telespectatorii. Motroc, I., & Motroc, Fl., (1996, pp. 147-170) arată că nu trebuie pierdute din vedere și acțiunile tactice

individuale ale unor jucători talentați, care prin driblinguri și depășiri succesive reușesc să pătrundă în sistemul defensiv advers și ajung cu ușurință în zona de finalizare, ceea ce creează satisfacție în rândul fanilor echipei.

Suntem de acord cu autorii, care constată că la vârsta junioratului se conturează tot mai clar și frecvent predilecția unor jucători pentru anumite execuții tehnice (mai dificile) sau acțiuni tactice mai subtile. Acestea trebuie acceptate și foarte atent cultivate, pentru a le asigura valorificarea în avantajul echipei și nu în cel personal. De aici începe construcția viitorilor idoli pentru copiii ce doresc să practice fotbalul de performanță.

Factorii principali de eficacitate ai atacului combinativ sunt cei fizici, reprezentați de rezistență în regim de viteză, de viteza de reacție și execuție și de forța pe care jucătorii o manifestă în timpul atacului, susținuți de clarviziunea în gândire și viziunea jucătorului.

Rădulescu, M., (2007, p. 124) spune că în procesul inițierii, exersarea va fi executată numai în condiții tactice stabile, fiind permanent inclusă în modelul jocului și conformă desfășurării fazei de joc. Modelarea jocului va include scheme de joc pe cupluri și posturi, cu indicații precise asupra modului de comportament din teren.

Realizarea unei concepții de joc și de pregătire va trebui construită și acceptată la nivelul clubului. De acest fapt se va ocupa și va răspunde efectiv directorul tehnic al clubului (centrului de copii și juniori), iar programul de pregătire va fi pus în aplicare de către antrenorii clubului. În acest context se va avea în vedere dirijarea științifică a antrenamentului prin punerea în practică a metodelor și mijloacelor specifice jocului pe componentele antrenamentului. Bine fundamentată, elaborată și aplicată, concepția de joc și de pregătire se va constitui într-o filozofie durabilă a clubului, acceptată de către toți cei implicați.

1. CONSTRUCȚIA UNUI MODEL DE ABORDARE A CONCEPȚIEI METODICO-ȘTIINȚIFICE DE PREGATIRE ȘI COMPETIȚIE ÎN JOCUL DE FOTBAL

Organizarea activității din cadrul unui club are în vedere respectarea unor principii ce se regăsesc în filozofia clubului de fotbal. Vocația antrenorului, în rolul său de instructor, este să le prezinte și să le transmită cât mai fidel, în scopul atingerii obiectivelor de instruire și de performanță, în concordanță cu condițiile materiale.

Condițiile organizării de performanță a clubului (Barbu, Stoica & Ciocănescu, 2019, pp. 49-55) se referă la:

1. Baze metodico-științifice moderne, care constituie premisele obținerii de performanțe.

2. Filozofia unui club va depinde mereu de calitatea antrenorilor și jucătorilor.

3. Modelul de joc va fi predat și obligatoriu cunoscut și pus în practică în competiția oficială.

4. Fiecare componentă a antrenamentului va fi antrenată specific filozofiei impuse.

5. Organizarea pregătirii va fi orientată spre practicarea fotbalului total, cu specificație către modelul impus și agreat de club.

Antrenorul are următoarele sarcini:

- Să atragă cât mai mulți copii la prima selecție (5-6 ani), fără să elimine pe nimeni;
- Să promoveze o educație sportivă bazată pe respect și echitate de la vârsta cea mai tânără;
- Să promoveze și să încurajeze un spirit bazat pe plăcerea jocului și dorința de îmbunătățire.

Antrenorul trebuie să aibă și anumite cunoștințe de bază, printre care importantă este *cunoașterea sportivilor cu care lucrează:*

- Caracteristici generale de dezvoltare la diferite vârste;
- Relații, comportament, comunicare și limbaj.

De asemenea, el trebuie să dea dovadă de *abilități didactice și organizaționale*:

- Metode de predare moderne: jocuri pe suprafețe reduse și normale, jocuri și exerciții de fotbal specifice temelor și obiectivelor de predare;
- Conceperea și organizarea unui antrenament de fotbal competent și atractiv;
- Organizarea jocurilor și competițiilor oficiale și amicale;
- Organizarea de activități specifice la nivelul clubului.

Așadar, întreaga activitate va depinde de vocația și talentul său. Aceste aspecte sunt rezultatul pregătirii continue de-a lungul anilor de școală. Receptarea informației corecte și actualizate venite de la profesori, apoi miile de ore de practică cu juniorii, fac dintr-un antrenor cu diplomă, un specialist care lucrează pe baze științifice moderne și adaptate jucătorilor pe care-i antrenează.

1.1. Organizarea unui centru de copii și juniori

Cei ce compun staful unui centru de copii și juniori de fotbal vor fi profesioniști, antrenori și specialiști care să poată pune cu succes în practică filozofia de organizare administrativă și metodică a clubului. Se va avea în vedere respectarea următoarelor detalii:

1. Centrul de copii și juniori are în componență:

- 1 manager general al CCJ, care conduce activitatea administrativă;
- 1 șef al programului de dezvoltare al juniorilor (director tehnic), care conduce activitatea științifico-metodică a centrului;
- Între 7 și 15 antrenori pentru grupe, în funcție de posibilitățile clubului;

- Doi antrenori care să se ocupe de pregătirea portarilor: unul pentru selecția și pregătirea portarilor avansați; celălalt pentru selecția și pregătirea micilor portari;
- Antrenori preparator fizic pentru grupele de juniori avansați: A,B și C, dar și pentru cei mai mici;
- Medici/asistenți medicali, care participă la antrenamente și jocuri oficiale;
- Team-manageri, organizatori de competiții etc.

Pentru buna desfășurare a activității centrului de copii și juniori, este desemnat un antrenor pentru fiecare categorie de vârstă. La grupele de juniori A, B și C fiecare antrenor va fi ajutat de un antrenor secund, care poate fi de la grupa inferioară și invers.

La celelalte grupe este repartizat un antrenor, care după caz, va conduce activitatea a două grupe de juniori, sau mai multe.

Antrenamentele se desfășoară în condiții metodice și de infrastructură de un nivel ridicat, stabilite clar pe număr de ore, program săptămânal și loc de desfășurare.

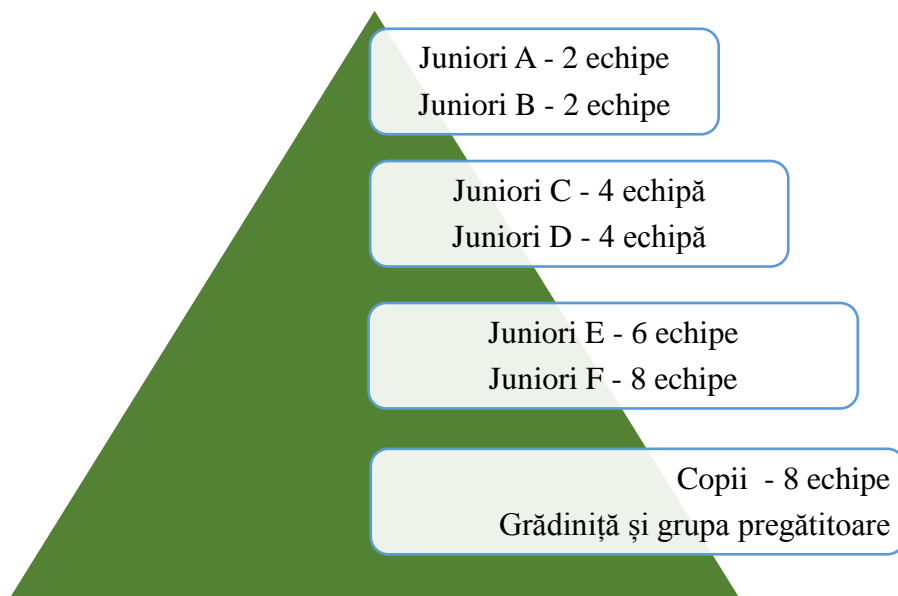

Figura 1. Structura (piramida) Academiei de Fotbal

2. Organizarea unor acțiuni de depistare și selecție:

- Acțiuni de depistare a talentelor în școli;
- Acțiuni de depistare a talentelor din alte școli de fotbal;
- Acțiuni de depistare a talentelor în județele apropiate și în țară;
- Organizarea unor trialuri special concepute pentru selecția juniorilor talentați;
- Informare în mass-media cu privire la aceste acțiuni;
- Organizarea anuală a unuia și chiar două turnee de către club;
- Participarea antrenorilor la competițiile organizate de Inspectoratele Școlare Județene.

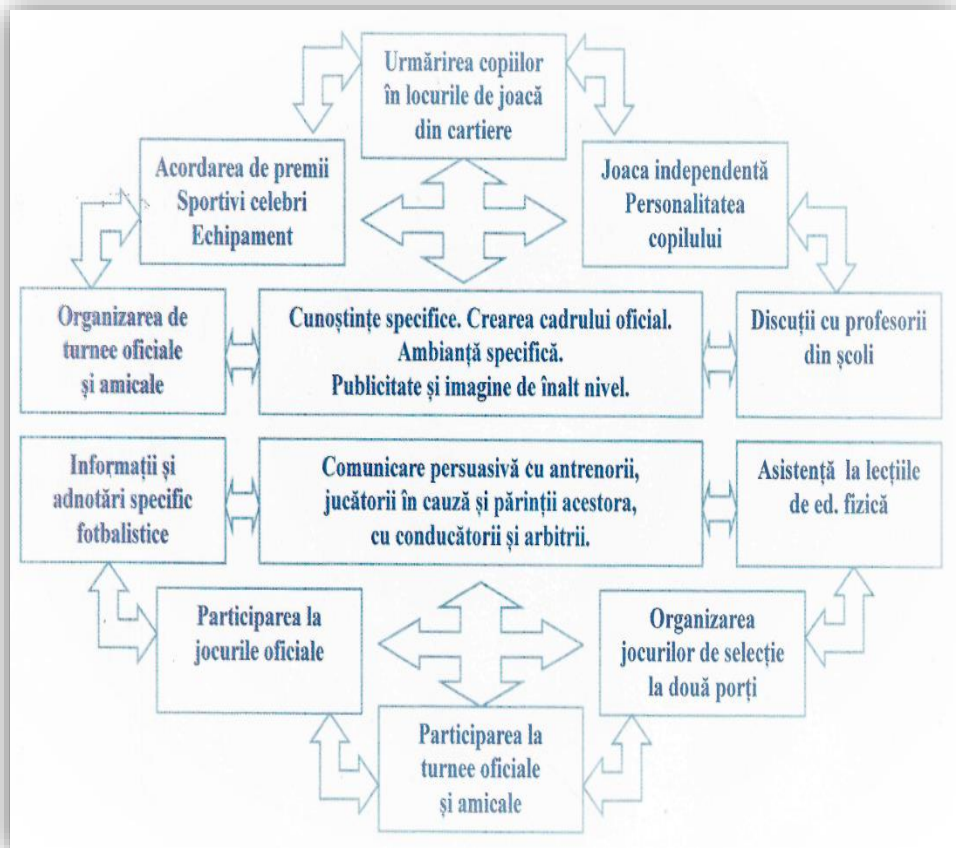
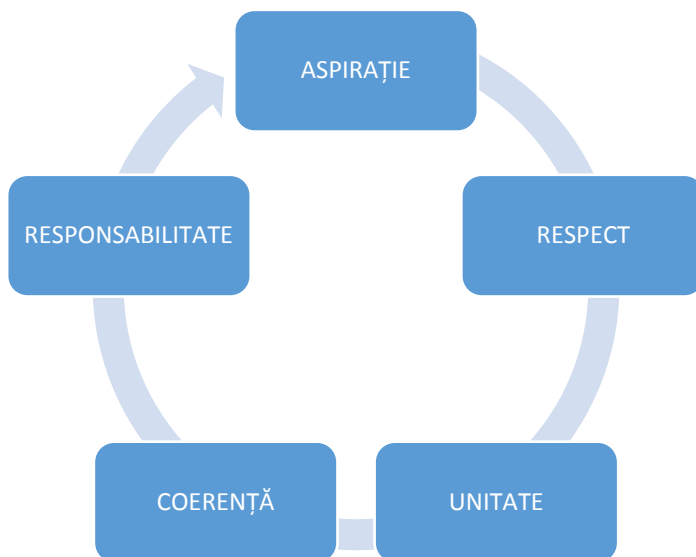

Figura 2. Schema desfășurării activității de scouting

3. Schimbarea mentalității și atitudinii tuturor factorilor implicați în procesul instructiv-educativ prin respectarea următoarelor valori:

4. Perfecționarea continuă a antrenorilor:

1. *Pregătire* – dezvoltare personală de nivel superior;
2. *Performanță* – obținerea unor rezultate corespunzătoare cerințelor clubului;
3. *Promovare* – la un nivel superior de vârstă și calificare.

Rolul antrenorului de juniori este acela de a crea inspirație și stimularea mediului de învățare, să interacționeze permanent cu jucătorul său, potrivit sarcinilor și situațiilor de joc. Jucătorului i se oferă posibilitatea de a rezolva problemele apărute în joc, conform cu mediul de învățare oferit în antrenamente.

5. Promovarea sportivilor în eșaloane superioare

- *Promovarea la grupă mai mare de vârstă* – toți jucătorii cu abilități specifice și care pot ajuta în mod real grupa mai mare de vârstă, vor fi promovați;